

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

برگردان از حمید بهشتی

۰۷ سپتمبر ۲۰۱۱

مصاحبه با خوانندهٔ رپ مصری محمد الدیب

من توسط ترانه ها و اشعارم اعتراض می کنم

محمد الدیب از اهالی قاهره از جمله هنرمندان نادر مصریست که در ترانه های خویش دستگاه حاکمه مبارک را به زیر سؤال برده و به هنگام اعتراضات مردم در میدان تحریر صدایشان را علیه دیکتاتور بلند کردند.

اولین پروژه موسیقی شما که با «اسفالت» آغاز و سپس با «وجهة نظر» ادامه یافت در باره چه بود؟ فکری که مبنای اینگونه موزیک بود و پیامی که شما برای شنوندگان مصری خود داشتید چه بود؟

محمد الدیب – این که من چگونه به هیپ هاپ رسیدم داستان جالبی دارد. در مدرسه من همیشه با علاقه شعر می سرودم. در دبیرستان یک بار تکلیف ما این بود که در درس فرانسوی متنی برای یک ترانه رپ بنویسیم. تمام همکلاسی های من متن های خود را بر روی کاغذ نوشتند. من تنها کسی بودم که رپ خود را بر روی یک کاست و با ریتم خاصی پر کردم. از آن زمان من به شدت به هیپ هاپ علاقه مند گشتم. معلم ما آن ترانه را برای کلاسمان پخش کرد و همه دوستان و همکلاسی هایم از آن خوششان آمد و از من تشکر کردند. یعنی من اولین ترانه رپ خود را به فرانسوی سرودم. سپس فکر کردم، حال که من به فرانسوی که زبان خارجی اصلی ام هم نیست می توانم کار کنم، پس طبیعتاً به انگلیسی هم خواهم توانست.

سال ۲۰۰۵ پس از این که قریب به تمام کودکی ام را در منطقهٔ خلیج سیری کرده بودم به مصر بازگشتم. کم کم احساس کردم که علاقه من به عربی افزایش می یابد. به عبارت دیگر به شخصیت و فرهنگ خود پی بردم. ۲۰۰۶ با گروه «اسفالت» مواجه شدم که یکی از اولین گروه های هیپ هاپ مصر بود که به عربی عامیانه کار می کرد. سپس با محمد یاسر که او نیز پیش تر در گروه «اسفالت» بود پروژه «وجهة نظر» به معنی چشم انداز را شروع کردیم. بین ما تفاهم خوبی وجود داشت و در صحنه های زیرزمینی شهرت یافتیم. پس از آن در نیمه سال ۲۰۱۰ من «وجهة نظر» را ترک گفتم تا خودم فرصت ترقی بیابم. زیرا اختلافاتی در زمینهٔ خلاقیت بین ما به وجود آمده بود.

مهم ترین پیام های موسیقی من در کنار موضوع هویت، آگاهی فرهنگی، تجاوزات جنسی و نیز ستم سیاسی و اجتماعی می باشند. قصد من یادآوری مردمان به گذشته های خوب است که مصر محور فرهنگی و هنری خاورمیانه بوده است.

احساس شما از جو فرهنگی رژیم مبارک چه بود؟ آیا محدودیت هائی به ویژه برای هنرمندان غیروابسته مانند شما وجود داشت و تا چه میزان این موضوع بر موزیک شما تأثیر داشته است؟

موسیقی هیپ هاپ بیانی است از نبرد موجود با ستم. تکیه آن بر اظهار شخصیت خواننده و موضع اوست، صرف نظر از این که آیا دیگران بتوانند آنرا بپذیرند یا نتوانند و این نوشتن متن آهنگ هاپم را در زمان رژیم مبارک مشکل تر می کرد. احتمال این که به خاطر اظهار نظر صریح دستگیر شوم نسبتا زیاد بود. من مجبور بودم متن بسیاری از ترانه های خود را تغییر دهم، یعنی خودسانسوری می کردم. هرگز حق نداشتم واژه «دولت» یا حتا «رئیس جمهور» را به کار برم. به جای آن می گفتم «بچه های بد» یا «فاسدها». ما مجبور بودیم از استعاره کمک گرفته و اجازه نداشتیم کسی را به اسم نام ببریم.

من یک مصاحبه تلویزیونی را در زمانی که با «اسفالت» بودم به یاد می آورم. آنجا مصاحبه کننده مجبور شد حرف ما را قطع کند. زیرا ما قصد داشتیم آهنگی را با عنوان «العبارة فی العبارة» بخوانیم که در باره کشتی غرق شده ای بود در سال ۲۰۰۵ که موجب کشته شدن ۱۰۰۰ تن گردید. تحقیقات نشان داد که صاحب آن کشتی شخصی فاسد و از نزدیکان رژیم مبارک بوده است.

شما یک جا گفته اید که موسیقی شما انعکاس وجدان اجتماعی شنوندگانتان است. دقیقا مقصود شما چیست؟

من هنگام نوشتن متن ترانه می کوشم حرف مردم عادی مصر را مطرح کنم. منظور من از مردم عادی مصر (مصری متوسط) همه هستند، هر راننده تاکسی، دستفروش خیابانها و حتا روشنفکرها. ریتم ترانه من از خیابانها سرچشمه می گیرد و به موضوعاتی که همه را شامل می شوند، مربوط است. به همین دلیل است که من در آهنگ های خودبه فرهنگ جامعه می پردازم.

شما قیام مردم در ۲۵ جنوری را از نزدیک لمس کردید و می شود گفت با آهنگ های خود در میدان تحریر با آنها هماهنگ شدید. انعکاس آن در میان مردم چگونه بود؟

من خودم در قیام ۲۵ جنوری شرکت نمودم، آنهم از روز اول تا پایان اعتراضات. من از این حق ویژه برخوردار بودم که آهنگ ها و اشعار خود را بارها در میدان تحریر مطرح کنم و این موجب افتخار من است. من خود را بسیار خوشبخت دانسته و عزیز می یابم، زیرا می دیدم بسیاری از اعتراض کنندگان نسبت به آهنگ های من انعکاس مثبت نشان داده و می گفتند این درست همانگونه موسیقی است که مایلیم در آینده در مصر بشنویم.

من تصور می کنم که هیپ هاپ را جامعه بسیار ارزشمند یافته است. زیرا می توان حس کرد که تا چه میزان صداقت و صراحت در بازی با واژگان نهفته است، با موضوعاتی سروکار دارد که به خود مردم مربوط می شوند. مردم دلشان از ترانه های سنگینی که پیش از انقلاب مرتب از فرستنده های رادیو پخش می شد پر است، زیرا آنها بیانگر واقعیات سیاسی و اجتماعی نبودند.

اولین ویدیوی من «مسرح دیب» (به معنی صحنه دیب) در نزدیکی میدان تحریر در مرکز شهر قاهره دو هفته پیش از آغاز انقلاب تولید شد. من تصمیم گرفتم آن ویدیو در دوم فبروری منتشر گردد، یعنی درست زمانی که انقلاب در اوج خود بود. قصد من این بود که مشکلات اجتماعی و فشار سیاسی را که در زمان مبارک با آن دست به گریبان بودیم به زبان آورم. یک مقصود دیگر این بود که روحیه شورشیان در آن زمانه سخت تقویت گردد و مردم نسبت به زمان پس از انقلاب امیدوار شوند.

به نظر شما هیپ هاپ به عنوان بیانگر اعتراضات اجتماعی و سیاسی در خاورمیانه و به ویژه در مصر چه نقشی خواهد داشت؟

اهمیت هنر هیپ هاپ در مصر دائماً فزونی می یابد. انسانها در می یابند که اینگونه موزیک با نبردهای خود آنها سرو کار دارد و به اندیشه آزادی یاری می رساند و فقط یک محصول غربی نیست. هیپ هاپ نفوذ شعر را که برای اعراب دارای اهمیت بسیار است می نمایاند. در روند انقلاب بسیاری از مصریان برای بار اول با هیپ هاپ مواجه گشتند و هنرمندان رپ را که در شبکه های اجتماعی حضور داشتند در میدان تحریر دیدند و شنیدند.

به خاطر می آورم که یک بار پس از رفتن به صحنه در میدان تحریر کسی از میان مردم به سراغم آمد و گفت که همان وقت گروهی از سلفی ها را که می خواسته اند، مرا از صحنه پائین کشند، زیرا که ترانه مرا نامناسب یافته بودند، از این کار منع کرده است. او جلوی آنها را گرفته بود زیرا شورشیان از موسیقی من خوششان می آمد و آنرا محرک و گویای اوضاع خویش می یافتند.

من فکر می کنم که می شود اعتراض خویش را به روشهای دیگر نیز اظهار نمود، می توان بیرقی را به دست گرفت یا شعارهایی را به زبان آورد. من به روش خودم و با ترانه ها و اشعارم اعتراض می کنم. بدین وسیله که آن شخص آن سلفی ها را از این که مرا از صحنه پائین کشند منع نمود، یک نتیجه حاصل شد: من نشان دادم که آزادی بیان چیز است که ما پس از ۲۵ جنوری نیز به خاطر آن مبارزه خواهیم کرد.

مصاحبه گر: آریان فریبرز

آکنده از استعاره، کنایه آمیز و با قدرت کلام علیه سکون فرهنگی دوران سنگین مبارک: محمد الدیب ، رپ خوان
۲۷ ساله ایست که به همراه محمد یاسر پروژه موسیقی «وجهة نظر» را بنیان گذاری کردند

مقاومت گوناگون علیه دیکتاتوری مبارک: «آدم می تواند بیرقی را به دست گرفته یا شعارهای اعتراضی سر دهد. من هم به روش خودم اعتراض می کنم، توسط ترانه ها و اشعاری که می سرایم»

«ما دیکتاتور منفور و فرعون لعنتی را بیرون کردیم/ به یمن تویتر و فیس بوک انقلابیون جوان در مصر زبان حقیقت گویی را یافتند/ انشاءالله هیچ سنگی از سنگ تکان نخواهد خورد تا دنیا به آخر برسد/ انقلاب ما از خود ملت برخاسته، صلح آمیز و میهن دوستانه است/ ما خواهان آزادی، کرامت و عدالتیم» متن یکی از رپ های محمد الدیب موسوم به «زمان عطف»

http://de.qantara.de/wcsite.php?wc_c=17059&wc_id=17557

به نقل از قنطره - ۲ سپتامبر ۲۰۱۱